νει τουλάχιστο χίλιες λίρες μηνιάτικο, αὐτουνοῦ πού παρκμελεῖ τίς ἰδιωτικές του ἐργασίες, ὄντας μέρα νύχτα ἀπασχολημένος μὲ τίς ἐργασίες τοῦ κοινοῦ. Κόφτει τὴν κουβέντα γιὰ νὰ κοιτάξῃ μιὰ μαθήτρια πού περνάει τὸ δρόμο της, βγάζει μέσα ἀπὸ ἕνα χαρτάκι, ὁ ἄρχοντας, μιὰ καραμέλλα καὶ τὴ βάζει στὸ στόμα. Τόσο γιὰ τὰ ἐσωτερικά: ὅτο γιὰ τὰ ἐξωτερικά, μᾶς λέει ὁ ἄρχοντας, ἔννοια νὰ μὴν ἔχουμε καὶ νὰ περιφρονοῦμε, ἐμεῖς οἱ ὅμορφοι Ἕλληνες, αὐτουνούς, πῶς τοὺς λένε, πού δὲν ἔχουν κὰν φυσιογνωμία ἀνθρώπου κ' εἶναι ἀσχημοπρόσωποι καὶ σὰ χτήνη. Μᾶς λέει δὲ ὅτι μεγάλη πρόοδο ἔκανε τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ Ἑλληνισμός σ' ὀμορφιὰ καὶ σὲ νειάτα κι ὅτι σήμερα ἤμερα οἱ ὀμορφώτεροι νέοι τοῦ κόσμου εἶναι τὰ Ἑλληνόπαιδα, μὲ τὸ γλυκὸ χαμόγελο, τὴ γλυκειὰ κουβέντα, τοὺς παιχνιδιάρικους τρόπους, τὸ κουνητὸ καὶ χορευτὸ περπάτημα καὶ τὸ ἰδεῶδες πρόσωπο, ἕνεκα τὸ ξυρισμένο μουστάκι. Καὶ στὸ τέλος λέγοντάς μας ὁ ἄρχοντας ὅτι πολὺ κουράζει τὰ νεῦρα ἡ πνευματικὴ ἐργασία, μπροστά μας καὶ καθούμενος ἀποκοιμιέται καὶ ρουχαλίζει.

Ὁ σοφὸς δάσκαλος πού ρωτάμε, μᾶς λέει ὅτι πηγαίνουμε κακά, γιατὶ δὲ διωρίστηκε ἀκόμα «γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ἁπαξαπάντων τῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὑφηλίου» σοφὰ δὲ καὶ ξυπνὰ προσθέτει ὅτι καὶ δὲν ἦρθε κι ὁ καιρὸς γιὰ νὰ πηγαίνουμε καλά. Αὐτοῦ τραβᾷ ἡ ἐργασία τῶν σχολείων, μᾶς λέει, δηλαδὴ νὰ κάνῃ ὥστε ὕστερ' ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια νὰ μὴ βρίσκεται Ἕλλην μεγάλος ἢ μικρός πλούσιος ἢ φτωχός πού νὰ μὴν τραγουδάῃ ἀπ' ἔξω καὶ δίχως λάθη τὸν Πίνδαρο καὶ τὸ Θεόκριτο. Σὲ κεῖνο στὸν δεύτερον χρυσοῦν τοῦ Περικλέους αἰῶνα» πού θὰ τονὲ χαροῦνε τὰ ξέγγονά μας πού γιὰ δαῦτα ἱδρώνουμε καὶ κουραζόμαστε τώρα, μᾶς λέει μὲ βουρκωμένα μάτια ὁ δάσκαλος, τὸ ἔθνος μας θὰ ἔχῃ πιὰ ἀποτινάξει τὴν ὕλη καὶ τὴν προστυχιὰ ἀπὸ πάνω του καὶ θἄναι ὅλο πνεῦμα κ' εὐγένεια, πού εἶναι τὸ χρυσὸ μέλλον μας. Οἱ τότε ἀπόγονοί μας δὲ θἄναι πιὰ οὔτε χωριάτες, οὔτε ψαράδες, οὔτε ἐμπόροι, οὔτε τεχνίτες, ἀλλὰ θἄχουν καθαρὲς πνευματικὲς ἐργασίες, σὰν πού εἶναι καφεσαντάν, χαρτοπαιχτεῖα, χασισοποτεῖα καὶ τἄλλα τέτοιου εἴδους ἐργαστήρια. Μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ πού νὰ μὴν καταδεχόμαστε τότε πιὰ νὰ πατοῦμε ἀπάνω σὲ βρωμερὰ χώματα καὶ πέτρες, τὸ ἕνα μ' ἄλλους ἀσχημοπρόσωπους ἀθρώπους καὶ τότε θὰ κάνουμε βασίλειο ἀπάνω σὲ μκούνες καὶ σάλια στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, μακρυὰ ἀπ' τὴ γῆς ἢ σὲ ἀερόστατα ψηλὰ στὸν οὐρανό. Καὶ τότε πιὰ δὲ θὰ πεθαίνουμε, ἀλλὰ θ' ἀναληφτόμαστε στοὺς οὐρανούς. Γιὰ νὰ φτάσουμε μιὰ ὥρα πρωτήτερα στὸ λαμπρὸ αὐτὸ μέλλον, ἐξακολουθάει ὁ σοφὸς δάσκαλος, ἀνάγκη εἶναι νὰ χτισθοῦν πολλὰ πολλὰ «τῶν Πιερίδων Μουσῶν τεμένη κ' ἐνδιαιτήματα» μὲ πολλὲς πολλὲς τάξες καὶ μὲ πολλοὺς πολλοὺς δασκάλους πού νὰ διδάχνουν ὅλο παλιὰ ἑλληνικὴ γλώσσα, νὰ πληρώνουνται ὅμως τουλάχιστον ἑκατὸ λίρες μηνιάτικο γιὰ νὰ ἐργάζουνται μὲ περισσότερη προθυμία καὶ θάρρος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΑΠ. ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΣ

ρίζει ἔξω στὸν ἄνεμο σὰν ξένος πού ἔχασε τὸ δρόμο, σὰν πετελουδίτσα ἄσπρη, ἡ πετελουδίτσα τοῦ χειμώνα.

— Καλὴ ἀρχή! Ὅ,τι εἶπα θὰ γεινῃ!

Καὶ ὁ γέρο Βολβῆς ἔτριψε τὰ χέρια του.

Τὰ βουνὰ εἶχαν χαθεῖ καὶ στὴ θέση τους ἕνα ἄσπρο, κιτρινωπὸ σχεδόν, σὰ νὰ εἶχε κάποια φλόγα μέσα σύννεφο εἶχε ἁπλωθεῖ. Καὶ τοῦ φάνηκε σὰ νὰ γινόταν ἐκεῖ μέσα κάποια μεγάλη μάχη, ἕνας πόλεμος τῶν στοιχειῶν πρὸς τὰ βουνά, τὰ δέντρα, τὴ γῆ ὁλόκληρο καὶ τὰ στοιχειὰ κεῖνα τέρατα ἀδηφάγα νὰ τὰ κατάτρωγαν, νὰ τὰ κατάπιναν ὅλα!

Μιὰ γυναίκα περνοῦσε ἀπ' τὸ δρόμο μὲ μαῦρα βαδίζοντας γρήγορα. Τὰ μάτια της τὰ εἶχε στηλωμένα στὸ παράθυρο τοῦ κὺρ Βολβῆ. Αὐτὸς τὴν εἶδε καὶ πετάχτηκε ἀπ' τὴ θέση του τρομαγμένος.

— Θεούλη μου! ἔκανε. Ὄχι, δὲν εἶναι! Εἶναι μωρὲ ἡ Θανάσω!.. Αὐτὴ εἶναι! Μωρὲ ἡ Θανάσω εἶναι! Μὰ τί ἔπαθα; Σὲ καλό μου σήμερα: τὰ μάτια μου ἀρρώστησαν!

Εἶχε νομίσει ὅτι ἔβλεπε τὴν πεθαμένη κόρη του γιὰ μιὰ στιγμή. Ὅλα τὰ κινήματά της καὶ ἡ μορφή της ἀκόμα, εἶχαν πάει στὴ γυναίκα κείνη τὴ φτωχή, πού διάβκινε γρήγορα.

— Μὰ καὶ ἂν εἶταν, ἔπρεπε νὰ τρομάξω;

Καλῶς ὅρισες!..Οὔφ!
Ἔλα, πουλί μου, ἔλα
νὰ τὰ μιλήσουμε...

Τὸ τραγούδι αὐτὸ ὁ κὺρ Βολβῆς τὸ τραγουδοῦσε συχνά, γιατὶ τοῦ θύμιζε μιὰ τραγουδίστρα περμαντόνα, καθὼς τὴν ἔλεγε, πού στὸν καιρό του, στὰ νιάτα του εἶχε ξεπέσει στὴ μικρὴ χώρα καὶ εἶχε ἀνάψει ἔρωτα ὄχι μόνο σὲ ὅλα τὰ παληκάρια τοῦ χωριοῦ, ἀλλὰ καὶ στοὺς μεστωμένους, καὶ στοὺς γέρους ἀκόμα! Στὸ τέλος ἀναγκάστηκαν οἱ γυναῖκες, γρηές, κορίτσια, παντρεμένες, νὰ πετροβολήσουν μὲ βουὴ κι ἀντάρα τὴ γυναίκα αὐτὴ καὶ ἔτσι ἔφυγε ὁ Σατανᾶς ἀπ' τὴν ἡσυχη καὶ ντροπαλὴ χώρα.

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα ὅλα εἶχαν ἀλλάξει στὴ χώρα. Ἀγνώριστο τὸ ἕνα θὰ κοίταζε τὸ ἄλλο. Τὸ χιόνι ἀπ' τὰ μεσάνυχτα δὲν εἶχε πάψει νὰ πέφτει καὶ ξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ στιβάζεται πάνω στὸ πεσμένο χιόνι κι ἀκόμα ἄλλο, ἄλλο νὰ κατεβαίνει...

Τὸ μεγάλο πεῦκο τὸ γυρμένο στὸν τοῖχο, ἔγερνε τώρα περισσότερο κάτασπρο σὰ γέρος ἀπὸ συμφορά.

Καὶ τὸ χιόνι ξακολουθοῦσε τὴ σιωπηλή του ἐργασία καὶ ἐνῶ ἡ μέρα εἶχε φανεῖ καὶ φώτιζε καλὰ πιά.

Στὸ σπίτι τοῦ κὺρ Βολβῆ εἶταν ἡσυχία μεγάλη, πού δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ταράξει τὸ τόσο σιγαλά, σὰ νὰ χάϊδευε τὴν κοιμισμένη σιωπή, πέφτοντας χιόνι.

Ἕνας κρότος μικρὸς κάποτε γινόταν καὶ ἔπαυε. Ἡ φωνὴ τοῦ πετεινοῦ, μιὰ δυνατὴ καὶ βραχνὴ λίγο, ἀκούστηκε νὰ ἔρχεται ἀπ' τὸν κάτασπρο κῆπο. Εἶχε βραδύνει λίγο σήμερα ὁ κήρυκας τῆς ἡμέρας νὰ κράξει. Καὶ ξεφώνιζε μέσα ἀπ' τὸ βαρυστέπαστο ἀπ' τοῦ χειμώνα τὸ ροῦχο σπιτάκι του.

Ἔξαφνα μιὰ φωνὴ ἀπαισία μ' ἕνα κρότο πού μεγάλωσε σὰ ν' ἄνοιξε πόδια πολλὰ χίλια πόδια, μέσα στὴ σιωπή, κ' ἔπειτα χτυπήματα καὶ φωνὲς φρικαλέες! Θάνατος, συμφορά! Χωρὶς νὰ τὸ λένε αὐτὸ ἐννοοῦσαν. Ὁ γέρο Βολβῆς χωμένος μέσα στὰ παπλώματά του κατ' στὶς βαριὲς κουβέρτες του, κοιμόταν. Ἀπὸ κάμποσο καιρὸ κοιμόταν μόνος, χωριστὰ ἀπ' τὴ γλυκειά του συμβία, μὴ φροντίζοντας γιὰ τὸ χωρικὸ ρητό, ὅτι ὁ θάνατος μόνο θὰ τοὺς χωρίσει! Ὁ κὺρ Βολβῆς δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ τέτοια! Κείνη τὴ στιγμὴ πού ἔγειναν οἱ φωνές, ἔβλεπε στὸν ὕπνο του ὅτι ἀγόραζε ψωμὶ καλαμποκίσιο ἀπὸ ἕνα φούρναρη, πού ἀντὶ κεφάλι ἀνθρώπου εἶδε ἔξαφνα νὰ ἔχει, ἢ νὰ γίνεται ὄρνιθας, τῆς ἀσπριδερῆς μάλιστα κείνης, πού φώναζε σὰν πετεινός! Στὶς φωνὲς πετάχτηκε κι ὅρμησε ζαλισμένος νὰ κατεβεῖ ἀπ' τὸ μέρος τοῦ τοίχου. Χτύπησε πάνω καὶ κυλίστηκε κάτω, ἀλλ' εὐθὺς βρέθηκε ὀρθὸς καὶ ὅρμησε ἔξω μὲ γυμνὰ πόδια πατώντας στὶς πλάκες τοῦ διαδρόμου τὶς κρύες, μὲ στῆθος ἀνοιχτό, ἕνα στῆθος δασύτριχο ψαρρό, τὸ ὁποῖο ἄφινε νὰ φαίνεται ἡ ξεκουμπωμένη χοντρὴ φανέλλα του.

— Τί εἶναι; ἐτραύλιζε.

Σ' ἕνα χώρισμα στενό, τὸ ὁποῖο ἄρχιζε ἀπ' τὸ διάδρομο μὲ μιὰ μικρὴ κκμάρα, μέσα εἶδε ἕνα σῶμα ἀκίνητο κρεμασμένο!.. Τὸ εἶδε, τὸ γνώρισε. Ἡ ἐγγονή του! Ἀντ. νὰ προχωρήτει, ὑποχώρησε καὶ μπῆκε στὸ δωμάτιό του ὀπισθοβατώντας στὴν ἀρχὴ καὶ στὸ τέλος. Ὅλα κουνιώνταν, ὅλα! Κάτι νόμιζε ὅτι τὸν φοβέριζε, εἶταν ἕτοιμο νὰ πέσει ἀπάνω του!..

— Ἐγὼ φταίω! ἔκανε νὰ πεῖ, καὶ τὸ κίστάνθηκε αὐτό. Ἀλλὰ νὰ καὶ ξεφύτρωσε ἡ παλιά του σκέψη καὶ ὅρμησε αὐτή, σὰ γίγας, πού κρατεῖ πελώριο βράχο, ὁ ὁποῖος κυλιέται νὰ πέσει πάνω του.

— Μωρὲ τί κάνεις; τὸν ρώτησε ἄγρια σὰν ἀρχηγὸς πού βλέπει σὲ στιγμὴ κακὴ κλὸ του στρατιώτη νὰ κλονίζεται ἕτοιμος νὰ φύγει.

— Στὴ φουρτούνα φαίνεται ὁ καλὸς καραβοκύρης! Βλάκα!

Καὶ νὰ περίσταση νὰ δείξει πάλι σὲ κεῖνο πού βρισκόταν μέσα του, νὰ τὸ εὐχαριστήσει, νὰ τοῦ δείξει ὅτι ἔχει ἄδικο νὰ λέγει ὅτι ὁ γερο-Βολβῆς ἔπαψε νὰ εἶναι κεῖνος πού εἶταν καὶ ὅτι τὰ χρόνια, τὰ χρόνια βρῆκαν θέση καὶ σ' αὐτόν! Νὰ περίσταση! Νὰ λύπη μπόλικη νὰ παίξει μ' αὐτὴ σὰν καλὸς κολυμπιστὴς μὲ τὸ κῦμα!..

Καὶ μὲ μιᾶς ἄρχισε ὁ γέρο Βολβῆς μὲ λαχανιασμένη φωνὴ χτυπώντας καὶ λίγο τὸ πόδι του στὸ πάτωμα γιὰ τὸ ρυθμό·

Τιριρὶ ποῦ πᾶς μωρή...
Στὸ μπακάλη γιὰ τυρί...

Ἡ πόρτα ἄνοιξε μὲ βία ρίχνοντας μὲ τὸ χτύπημά της στὸν τοῖχο τὴ νέα βαφή του καὶ κάμνοντας νὰ φανεῖ σ' αὐτὸν ἕνα κόκκινο σὰ νὰ πληγώθηκε, καὶ ἡ κυρὰ Ἀνέζω παρουσιάστηκε κίτρινη μὲ τὰ μάτια σὰν κάρβουνα ἀναμμένα κάτω ἀπὸ νερό.

— Μὲ τί τραγουδᾶς, χριστιανέ μου; Ἄλλο τοῦτο!.. Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιά!...

— Γιατὶ νὰ μὴν τραγουδήσω; Ποιόν ἔβλαψα; Ἐγὼ τὴν κρέμασα; Ὁ Ἔρωτας τῆς τὄκανε!.. Δὲν εἶχε νὰ φάει; Στὸ διάολο!..Δὲ ντράπηκε μωρὲ νὰ σκοτωθεῖ γιὰ ἔρωτα;.. Ἀκοῦς ἀπὸ ἔρωτα!.. Μὰ γι' στάσου! Τί κάνω; Θυμώνω...Τρελλάθηκα φαίνεται!.. Ὄχι, ὄχι! Οὔτε θυμό, οὔτε τίποτα! πεντάρα τσακισμένη! τὸ ἤθελε, τὸ ἔπαθε! Ἔρωτα! Ἀκοῦς ἔρωτα!.. Δὲ χαλῶ τὴ ζαχαρένια μου!

Ἡ κυρὰ Ἀνέζω τὸν κοίταζε χωρὶς νὰ κλείνει διόλου τὰ βλέφαρα, ἤθελε νὰ τὸν διακόψει, ἀλλὰ τῆς φάνηκε ὅτι ἡ γλώσσα της εἶχε μπερδευτεῖ καὶ μὲ δυσκολία στὸ τέλος μίλησε·

— Μή, χριστιανέ μου, μὴ δὲν καταλαβαίνεις ὅτι θὰ παραδώσεις ψυχ καὶ σὺ στὸν Κύριο; Τί, ἀθάνατος θὰ γείνεις;..

Ἐδῶ ἄγγιξε τὸ γέρο Βολβῆ στὸ μέρος πού πονοῦσε, ἂν δὲν μιλοῦσε δὲν θὰ ἤλπιζε πιά, δὲν θὰ γινόταν αὐτό, τὸ ἔχασε τὸ δικαίωμα!

— Ποῦ ξέρεις! εἶπε χωρὶς νὰ τὴν κοιτάζει μὲ τὰ μάτια ἀλλοῦ σὰ νὰ ἔβλεπε κάτι κρυφό, ἢ κάποιον ἀόρατο στοὺς ἄλλους, πού κάτι τοῦ ἔταζε.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τὸ Σαβάτο ἔφυγε γιὰ τὴν Πόλη ὁ φίλος μας Ἀλέξ. Πανταζῆς, δικηγόρος ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς Πόλης καὶ λόγιος διαλεχτός. Ὁ κ. Πανταζῆς ἔμεινε εἴκοσι περίπου μέρες στὴν Ἀθήνα καὶ τὴν περασμένη Παρασκευὴ τὸ βράδι κάλεσε σὲ φιλικὸ τραπέζι στὸ ξενοδοχεῖο «Ἀθηνῶν», ὅπου ἔμενε, τοὺς φίλους του κ. κ. Παλαμᾶ, Δραγούμη, Δημητριάδη καὶ Ταγκόπουλο.

— Στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κεριακῆς θὰ δημοσιέψουμε κριτικὴ ἐπιφυλλίδα τοῦ Πέτρου Βασιλικοῦ μὲ τὸν τίτλο «Λυρικὴ ποίηση», ὅπου κρίνουνται τὰ βιβλία τοῦ Ν. Σαντοριναίου, Ρήγα Γκόλφη καὶ Α. Σικελιανοῦ.

— Ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη τοῦ κ. Μανώλη Τριανταφυλλίδη «Ξενηλασία ἢ Ἰσοτέλεια;» (δυὸ τόμοι) πουλιέται στὰ γραφεῖα μας δρ. πέντε γιὰ τοὺς συντρομητάδες τοῦ «Νουμᾶ», ἀντὶ δρ. 10 πού πουλιέται στὰ βιβλιοπωλεῖα.

— Μιὰ σπουδαία οἰκονομία ἔκαμε ὁ καινούριος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Ἔπαψε τοὺς ἐπιστάτες ἀπ' ὅλα τὰ δημοτικὰ σχολειά, γιὰ τοὺς τρεῖς μῆνες πού βαστοῦν οἱ διακοπές. Κ' ἔτσι, γιὰ νὰ γλυτώσει 30 περίπου χιλ. δρ. πετάει τόσους φτωχοὺς ψαμελίτες στοὺς δρόμους, ἐνῶ μποροῦσε νὰ γλυτώσει τὰ διπλὰ καὶ τρίδιπλα ἂν τἀποφάσιζε νὰ μὴν κάνει φέτος καμιὰ δασκαλική μετάθεση.

— Τὸ ἀνέκδοτο μυθιστόρημα τοῦ Καμπύση «Ὀχτρο καὶ φίλοι» πού δημοσιεύτηκε στὸν «Ἑλληνικὸ κόσμο», δημοσιεύτηκε τώρα στὴν ἴδια ἡμερίδα, Γαλλικὰ μεταφρασμένο, ἀπὸ τὸν κ. Pierre Baudry.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Δ. Γλ. Λάβαμε τὴ συντρομή τοῦ 909 καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.—κ. Θ. Κ. στὴν Πόλη. Τὰ βιβλία σοῦ τὰ στέλνουμε μὲ τὸν κ. Πάντ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται στὰ γραφεῖα μας 2 δρ.